

et dedi tibi sceptrum regale; * Et tu dedisti capiti meo spineam coronam, et percussisti arundine caput meum. *V.* Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristavi te? responde mihi. — Et tu.

Lectio ii.

Modum ipsum, si diligenter attendas, non modo mitem, sed et humilem corde cognosces. Nempe in humilitate iudicium ejus sublatum est, cum nec ad tantas blasphemias, nec ad falsissimas, quæ sibi objiciebantur crimina responderet. Vidimus, inquit, eum et non erat ei aspectus, nec speciosum forma præ filiis hominum, sed opprobrium hominum et tamquam leprosum, novissimum virorum, plane virum dolorum a Deo percussus et humiliatus; ita ut nulla esset ei species, neque decor. O novissimum et altissimum! O humilem et sublimem! O opprobrium hominum et gloriam Angelorum! Nemo illo sublimior, neque humilior. Denique sputis illitus est, opprobriis saturatus est, morte turpissima condemnatus est, cum sceleratis deputatus est.

Nihilque mereretur vel ista humilitas, quæ hunc habet modum; imo quæ tam est ultra modum? Sicut est patientia singularis, sic et humilitas admirabilis; utraque sine exemplo.

R. Ego duxi te per desertum quadraginta annis, et manna cibavi te; * Et tu me cecidisti a lapide et flagellis. *V.* Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristavi te? responde mihi. — Et tu.

Lectio iii.

Utramque tamen magnifice causa ipsa commendat, nimirum caritas est. Propter nimiam enim caritatem suam, qua dilexit nos Deus, ut servum redimeret, nec Pater Filio, nec sibi Filius ipse pepercit. Vere nimiam, quia et hæc mensuram excedit, modum superat, plane supereminens universis. Majorem, inquit, caritatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Tu majorem habuisti Domine, ponens eam etiam pro inimicis. Cum enim adhuc inimici essemus, per mortem tuam et tibi reconciliati sumus et Patri. Quæ-

nam ergo alia videbitur esse, vel fuisse, vel fore huic similis caritati? Vix pro justo quis moritur. Tu pro injustis passus es, moriens propter delicta nostra, qui venisti justificare gratis peccatores, servos facere fratres, captivos coheredes, exsules reges.

R. Ego exaltavi te magna virtute: * Et tu me suspendisti in patibulo crucis, * In qua expandi manus meas ad populum non credentem et contradicentem. *V.* Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristavi te? responde mihi. — Et tu. *Gloria Patri.* In qua.

In III. Nocturno.

Añã. Filii hominum.

Psalmus lvi.

Miserere mei Deus, miserere mei: * quoniam in te confidit anima mea.

Et in umbra alarum tuarum sperabo, * donec transeat iniquitas.

Clamabo ad Deum altissimum: * Deum qui benefecit mihi.

Misit de celo, et liberavit me: * dedit in opprobrium conculcantes me.

Misit Deus misericordiam suam, et veritatem suam, *

et eripuit animam meam de medio catulorum leonum: dormivi conturbatus.

Filii hominum dentes eorum arma et sagittæ: * et lingua eorum gladius acutus.

Exaltare super caelos Deus: * et in omnem terram gloria tua.

Laqueum paraverunt pedibus meis: * et incurnaverunt animam meam.

Foderunt ante faciem meam foveam: * et incidérunt in eam.

Paratum cor meum Deus, paratum cor meum: * cantabo, et psalmum dicam.

Exsurge gloria mea, exsurge psalterium et cithara: * exurgam diluculo.

Confitebor tibi in populis Domine: * et psalmum dicam tibi in gentibus:

Quoniam magnificata est usque ad caelos misericordia tua, * et usque ad nubes veritas tua.

Exaltare super caelos Deus: * et super omnem terram gloria tua.

Añã. Filii hominum dentes eorum arma et sagittæ, et lingua eorum gladius acutus.

Añã. Intenderunt arcum.

Psalmus lxxij.

EXaudi Deus orationem meam cum deprecor : * a timore inimici eripe animam meam.

Protexisti me a conventu malignantium : * a multitudi-
tine operantium iniquitatem.

Quia exacerunt ut gladium linguas suas : * intendunt arcum rem amaram, ut sagittent in occultis immaculatum.

Subito sagittabunt eum, et non timebunt : * fir-
maverunt sibi sermonem nequam.

Narraverunt ut absconderent laqueos : * dixerunt : Quis videbit eos?

Scrutati sunt iniquitates : * defecerunt scrutantes
scrutinio.

Accedet homo ad cor altum : * et exaltabitur
Deus.

Sagittae parvulorum factae sunt plagae eorum : *
et infirmatae sunt contra eos
linguae eorum.

Conturbati sunt omnes qui videbant eos : * et timuit
omnis homo.

Et annuntiaverunt opera Dei : * et facta ejus intellexerunt.

Laetabitur justus in Domino, et sperabit in eo, *

et laudabuntur omnes recti corde.

Añã. Intenderunt arcum rem amaram, ut sagittent in occultis immaculatum.

Añã. Factus sum.

Psalmus lxxvij.

Domine Deus salutis meae : * in die clamavi, et nocte coram te.

Intret in conspectu tuo oratio mea : * inclina aurem tuam ad preces
meas :

Quia repleta est malis anima mea : * et vita
mea inferno appropinquavit.

Aestimatus sum cum descendentibus in lacum : * factus sum sicut homo sine
adjutorio, inter mortuos liber,

Sicut vulnerati dormientes in sepulcris, quorum non es memor amplius : *
et ipsi de manu tua repulsi sunt.

Posuerunt me in lacu inferiori : * in tenebris, et in umbra mortis.

Super me confirmatus est furor tuus : * et omnes fluctus tuos induxisti super me.

Longe fecisti notos meos a me : * posuerunt me abominationem sibi.

Traditus sum, et non

egrediebar : * oculi mei languerunt prae inopia.

Clamavi ad te Domine tota die : * expandi ad te manus meas.

Numquid mortuis facies mirabilia : * aut medici suscitabunt, et confitebuntur tibi?

Numquid narrabit aliquis in sepulcro misericordiam tuam, * et veritatem tuam in perditione?

Numquid cognoscetur in tenebris mirabilia tua : * et justitia tua in terra oblivionis?

Et ego ad te Domine clamavi : * et mane oratio mea praeveniet te.

Ut quid Domine repellis orationem meam : * avertis faciem tuam a me?

Pauper sum ego, et in laboribus a juventute mea : * exaltatus autem, humiliatus sum et conturbatus.

In me transierunt irae tuae : * et terrores tui conturbaverunt me.

Circumdede runt me sicut aqua tota die : * circumdede runt me simul.

Elongasti a me amicum, et proximum : * et notos meos a miseria.

Añã. Factus sum sicut

homo sine adjutorio, inter mortuos liber.

V. Factus est obediens usque ad mortem. **R.** Mortem autem crucis.

Lectio sancti Evangelii secundum Joannem.

Lectio vij. Cap. xix.

IN illo tempore : Sciens Jesus, quia omnia consummata sunt, ut consummaretur Scriptura, dixit : Sitio. Et reliqua.

Homilia sancti Cyrilli Episcopi Alexandrini.

Comment. in Joannem, lib. 12. cap. xxxv.

QUM truculenter omnia impietate Judaeorum essent peracta, nec quidquam ad summam crudelitatem deesset, tandem sanctissima caro Christi naturale quid patitur. Multis enim, ac variis doloribus exsiccata, siti torquetur. Multum enim possunt dolores ad commovendam sitim ; innatum enim calorem exagitant, vel, quod in profunditate humidum est, consumunt et igneis ardoribus dolentis viscera urunt. Sicut igitur ceteras passiones, sic hanc etiam sponte Christus pertessus est. Bibere igitur petit : illi autem adeo longe

ab omni humanitate aberant, ut pro iuvante potu atque iucundo nocentem et acerbum attulerint, et humanitatem, qua moveri videbantur, in impietatem converterint. Nam cum petenti dabant, caritatis habitum suscipere videbantur; sed non est possibile mentiri Scripturam, in qua ex persona Christi dicitur: Et dederunt in escam meam fel, et in siti mea potaverunt me aceto.

R. Ego te potavi aqua salutis de petra: * Et tu me potasti felle et aceto.
V. Popule meus, quid feci tibi, aut in quo contristavi te? responde mihi. — Et tu.

Lectio viij. Id. cap. xxxvj.

CUM ergo accepisset Jesus acetum, dixit: Consummatum est: et inclinato capite tradidit spiritum. Consummatum jam esse Salvator dicit, quia saviendi Judaeorum potestas in ipsum per mortem suam terminum habuit. Quid enim non excogitarunt, aut quid supremae inhumanitatis relictum sibi est? Quis caedendi, quis contumeliandi modus non adhibitus? Merito igitur

consummatum esse, ait. Cumque tempus jam esset, ut etiam spiritibus apud inferos predicaret (venit enim, ut tam vivorum quam mortuorum dominaretur), mortem pro nobis suscepit: et hanc naturae nostrae propriam passionem sponte subiit secundum carnem, quamvis, ut Deus vita naturaliter sit, ut spoliatis inferis, primitiae dormientium, et primogenitus (ut Scripturae dicunt) mortuorum factus, recursus ad vitam naturae nostrae largiretur.

R. Ego ante te aperui mare: * Et tu aperuisti lancea latus Salvatori tuo, * Qui redemit mundum in sanguine suo. **V.** Popule meus, quid feci tibi, aut in quo contristavi te? responde mihi. — Et tu. Gloria Patri. Qui.

Lectio ix.

Inclinavit igitur caput. Accidit enim morientibus, vigore carnis jam consumpto et anima, quae corpus retinet, abeunte, inclinatio capitis. Quam obrem verbis hoc modo usus Evangelista est. Sic et tradidisse spiritum, a consuetudine nostra sibi dictum est; multi enim sic exstin-

gui, et mori dicuntur. Quamvis mihi videatur ideo non simpliciter mortuum esse, sed tradidisse spiritum Evangelista dixisse; quia in manus Dei Patris animam suam commendavit, ut ipse dixit: Pater! in manus tuas commendo spiritum meum. Quod nobis magnae spei fundamentum, atque originem praebet.

Te Deum laudamus. 20.

**AD LAUDES,
et per Horas, Añae.**

1. Fui flagellatus * tota die, et castigatio mea in matutinis.

Psalmi de Dominica. 21.

2. Veni ad montem myrrhae * et ad collem thuris: tamquam agnus ad occisionem ductus, obmutui, et non aperui os meum.

3. Foderunt manus meas * et pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea.

4. Consolantem me * quaesivi, et non inveni: dederunt in escam meam fel, et in siti mea potaverunt me aceto.

5. Cum accepisset Jesus * acetum, dixit: Consummatum est; et inclinato capite, emisit spiritum.

Capitulum. Philipp. ij.

FRatres, Hoc enim sentite in vobis, quod et in Christo Jesu: qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo: sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, in similitudinem hominum factus, et habitu inventus ut homo. Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis.

Hymnus.

Sævo dolorum turbine jactatur, atris obrutus

Pœnis, acërba sustinens
Redemptor affixus cruci.

Pedes manusque horribili

Clavi cruentant vulnere:
Cor, vultus, artus, pectora
Sacro redundant sanguine.

Flet, orat, et clamans obit:
Cor Matris ictum concidit:

Heu Mater! heu Fili! dolor

Ingrata frangat pectora.
Montes, sepulcra, saxaque

Scinduntur: arva, flumina,

Rupes, et æquor contremunt,

Templique velum scinditur.

Sol, luna, cœlum, sidera
Plangunt, et orbis ingemit :

O vos viri, vos parvuli,
Nuptæ, puellæ, plangite.
Astâte mœrentes cruci,
Pedes beâtos ûngite,
Lavate fletu, tērgite
Comis, et ore lāmbite.

Tu, caritatis victima,
Ut nostra tollas crimina
Nobis salûbri pērficis
Adoptiōnem sāguine.

Nostra ergo pax et gaudium

Sis, vita, Jesu, et præmium :

Sis ductor, et lux in via,
Merces, coronâ in pãtria.
Amen.

✠. Ipse vulneratus est
propter iniquitates nostras. ✠. Et attritus est
propter scēlera nostra.

Ad Benedictus, Añã. Ad
Jesum autem cum venissent,
ut vidērunt eum jam mōrtuum,
non fregērunt ejus crura,
sed unus militum lancea
latus ejus apēruit, et continuo
exiuit sanguis et aqua.

Oratio.

Domine Jesu Christe,
qui de cœlis ad terram
de sinu Patris descendisti,
et sāguinem tuum

pretiosum in remissionem
peccatorum nostrorum fudisti :
te humiliter deprecamur ;
ut in die iudicii, ad dexteram
tuam audire mereamur :
Venite benedicti. Qui vivis
et regnas cum Deo Patre.

Ad Horas, in fine Hymnorum dicitur :

Sit laus Patri, ac Parãclito,
Natōque Patris unico,
Nostræ dedit qui prodigus
Prætium salutis sāguinem.
Amen.

Ad Primam in ✠. br.
✠. Qui pro nobis pati dignatus es.

AD TERTIAM.

Capit. Fratres, Hoc enim,
ut supra in Laud. [357]

✠. br. Oblatus est, * Quia
ipse voluit. Oblatus est.
✠. Et livore ejus sanati
sumus. Quia. Glória Patri.
Oblatus.

✠. Proprio Filio suo non
pepercit Deus. ✠. Sed pro
nobis omnibus tradidit
illum.

Tempore Paschali.

✠. br. Oblatus est quia
ipse voluit, * Allelúia, allelúia.
Oblatus est. ✠. Et
livore ejus sanati sumus.
Allelúia, allelúia. Glória
Patri. Oblatus est.

✠. Proprio Filio suo non
pepercit Deus, allelúia.

✠. Sed pro nobis omnibus
tradidit illum, allelúia.

AD SEXTAM.

Capitulum. Zach. xiiij.

Quid sunt plagæ istæ
in medio manuum
tuarum ? Et dicit : His
plagatus sum in domo eorum
qui diligebant me.

✠. br. Proprio Filio suo,
* Non pepercit Deus. Proprio.
✠. Sed pro nobis omnibus
tradidit illum. Non. Glória
Patri. Proprio.

✠. Factus est obediens
usque ad mortem. ✠. Mortem
autem crucis.

Tempore Paschali.

✠. br. Proprio Filio suo
non pepercit Deus, * Allelúia,
allelúia. Proprio Filio.

✠. Sed pro nobis omnibus
tradidit illum. Allelúia,
allelúia. Glória. Proprio.

✠. Factus est obediens
usque ad mortem, allelúia.
✠. Mortem autem crucis,
allelúia.

AD NONAM.

Capitulum. Is. liij.

Generationem ejus quis
enarrabit ? Quia abscissus
est de terra viventium :
propter scelus populi mei
percussus eum.

✠. br. Factus est obediens,
* Usque ad mortem.

Factus. ✠. Mortem autem
crucis. Usque. Glória Patri.
Factus.

✠. Ipse vulneratus est
propter iniquitates nostras.
✠. Et attritus est propter
scēlera nostra.

Tempore Paschali.

✠. br. Factus est obediens
usque ad mortem, * Allelúia,
allelúia. Factus est. ✠. Mortem
autem crucis. Allelúia,
allelúia. Glória Patri. Factus est.

✠. Ipse vulneratus est
propter iniquitates nostras,
allelúia. ✠. Et attritus est
propter scēlera nostra,
allelúia.

IN II. VESPERIS.

Omnia ut in primis Vesperis
[340] præter sequentia.

✠. Ipse vulneratus est
propter iniquitates nostras.
✠. Et attritus est propter
scēlera nostra.

Ad Magnif. Añã. Depónens
Joseph * corpus Jesu involvit
sindone, et posuit eum in
monumento exciso. Fuit
planctus magnus in illa die :
mulieres autem sedentes
contra sepulcrum dolēbant,
sicut doleri solet in morte
primogeniti.

—*—

PRO SABBATO.
De Immaculata
Conceptione B. M. V.
Semiduplex.

IN I. VESPERIS.

Añae ut in Laud. [367]
Psalmi ut in Festis B.M.V.
per Annum. [208]
Capitulum. Prov. viij. e

Bominus possédit
me in initio viá-
rum suárum ánte-
quam quidquam fáce-
ret a principio. Ab aetér-
no ordináta sum, et ex
antiquis ántequam terra
fieret. Nondum erant
abyssi, et ego jam concé-
pta eram.

Hymnus.

AVE maris stella,
Dei Mater alma,
Atque semper Virgo,
Felix cœli porta.
Sumens illud Ave
Gabriélis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Hevæ nomen.
Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.
Monstra te esse matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.
Virgo singularis,
Inter omnes mitis,

Nos culpis solútos,
Mites fac et castos.
Vitam præsta puram,
Iter para tutum,
Ut vidéntes Jesum,
Semper collætémur.
Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spirítui sancto,
Tribus honor unus.
Amen.

V. Immaculáta Concé-
ptio tua Dei Génitrix Vir-
go. **R.** Gáudium annun-
tiávit univérso mundo.

Ad Magnif. Aña. Beátam
me dicent * omnes gene-
rationés, quia fecit mihi
magna qui potens est.

Oratio.

Deus, qui per Immacu-
látam Virginitis Con-
ceptionem dignum Fílio
tuo habitáculum præpa-
rásti : quæsumus, ut qui
ex morte ejúsdem Fílii
tui prævísa, eam ab omni
labe præservásti, nos quo-
que mundos ejus interces-
sione ad te pervenire con-
cédas. Per eúmdem Dó-
minum nostrum Jesum
Christum.

**Ad Completorium et alias
Horas, in fine omnium
Hymnorum dicitur.**

Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Virgi-
ne.

AD MATUTINUM.

Invitator. Immaculátam
Conceptionem Virginitis
Mariæ celebrémus : * Chri-
stum ejus Fílium adoré-
mus Dóminum.

Ps. Veníte, exsultémus.

Hymnus.

Præclára custos Vir-
ginum,
Intácta mater Núminis,
Cœlestis aulæ jánuá,
Spes nostra, cœli gáu-
dium.

Inter rubéta lílium,
Colúmba formosíssima,
Virga e radíce gérmi-
nans

Nostro medélam vúlneri.
Turris draconí impérvia,
Amíca stella náufragis,
Tuéte nos a fráudibus,
Tuáque luce dírige.

Erróris umbras díscute,
Syrtes dolósas ámove,
Fluctus tot inter, déviis
Tutam reclúde sémitam.
Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, et almo Spi-
ritu,

In sempitérna sæcula.

Amen.

IN I. Nocturno.

Aña. Admirábile est no-
men tuum, * Dómine, in
univérso terra, quia in
Virgine Mariá dignum tibi
habitáculum præparásti.

Psalmi trium Nocturno-
rum ut in Festis B. M. V.
per Annum. [212]

Aña. In sole * pósuit
Deus tabernáculum suum.
Aña. In Conceptione
sua * accépit Mariá bene-
dictionem a Dómino, et
misericórdiam a Deo salu-
tári suo.

V. Deus omnipotens præ-
cínxit me virtúte. **R.** Et
pósuit immaculátam viam
meam.

Lectiones de Scriptura
occurrente, cum **R.** ut
infra. [362]

In Quadragesima vero et
Sabbatis Quatuor Tempo-
rum dicuntur Lectiones
sequentes.

De libro Genesis.

Lectio j. Cap. iij.

Serpens erat calli-
dior cunctis ani-
mántibus terræ
quæ fécerat Dóminus
Deus. Qui dixit ad mulie-
rem : Cur præcépit vobis
Deus ut non comederétis
de omni ligno paradísi?
Cui respóndit mulier : De
fructu lignórum, quæ sunt
in paradíso, véscimur : de
fructu vero ligni, quod est
in médio paradísi, præcé-
pit nobis Deus ne comede-
rémus : et ne tangerémus
illud, ne forte moriámur.